

OD. No. 1950

Hongkarsse

Naam

Communistische Lectuur.

Zie ook:

ACD/0- dossier: HUNGARIAN PROPAGANDA

۱۵۵

[illegible]

DOSSIER No.: OD. 1950

NAAM: Hongaarse Communistische Lectuur.

[illegible]

MINUTENBLAD

DOSSIER No. 1950

NAAM: HONGAARSE COMMUNISTISCHE LECTUUR

1. Aangelegd op aanwijzing van CVV I. 26-9-51.
ACD 4c. *bb*
2. *Ingenieur L.O. CVV I 29/2/52*
- 3 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

juni '70.

ps

CVV I/J 2 + 1

CO 142798 (3/7)

5 JULI 1952

UITGEBREID

142798
gene

VERTROUWELIJK

Hongaarse brochures

Onder verwijzing naar Uw schrijven van 25 Juni 1952,
Litt. G. No. 223/52, betreffende Hongaarse brochures, moge ik U
berichten, dat in de brochures geen onderwerpen voorkomen, welke
voor U van belang geacht kunnen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Voor deze,

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
HEERLEN.-

Mr K. E. BRESLAU

Verbinding No.72.
Litt.G.No.223/52.
Betr.:Hongaarse brochures.

VERTROUWELIJK.

06.323
09.239 - 09.293
08.16 - 09.239
09.239 - 09.293 - 05.4
26 JUNI 1952
ACD/142498

Schutblad in samenvatting

Hierbij moge ik U doen toekomen een tweetal in de Hongaarse taal gedrukte brochures, welke onder de Hongaren hier te lande worden verspreid.

Ik moge U verzoeken voor het geval hier iets mocht ontstaan, wat voor mij van belang kan zijn, mij zulks te willen rapporteren.

Behalve bovenbedoelde brochures worden nog verspreid:

1. Een maandblad, getiteld "Hongarije" - "volksdemocratie", uitgave van de persdienst van de Legatie der Hongaarse Volksrepubliek te Brussel - April 1952 (Bellevuestraat No.3), in de Nederlandse taal;
2. Ungarisches Bulletin Redaktion Budapest Meb József-Tér 5, in de Duitse taal;
3. Een boekje Österreichisch-Ungarische Schriftenreihe "Die eroberte Heimat" Hundert Jahre ungarische Dichtung. Eine kleine Anthologie mit erstmaligen Nachdichtungen Ungarischer Lyrik der jüngsten Zeit, uitgegeven door de Österreichisch-Ungarischen Vereinigung für Kultur und Wirtschaft te Wenen (adres Wien VII, Museumstrasse 7).

Heerlen, 25 Juni 1952.

17 JUNI 1952

141544
gene

Hongaarse bladen.-

UITGEVOERD

VERTROUWELIJK

In antwoord op Uw schrijven van 4 dezer Litt.G.No. 188/52, moge ik U berichten, dat in de inhoud van de mij daarbij toegezonden bladen niets werd aangetroffen, dat voor U van belang zou kunnen zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Voor deze,

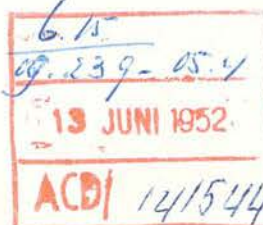

Aan de Heer Commissaris
van Politie
te
Heerlen. -

Mr K. E. BRESLAU

Verbinding No.72.
Litt.G.No.188/52.

Heerlen *CVV*
VERTROUWELIJK.

Hierbij moge ik U de navolgende Hongaarse bladen doen toekomen:

1. "De mijnwerker" van 28 April 1952;
2. "Szinkéz és Mozc" van 2 Mei 1952;
3. "Élet és Tudomány" van 14 Mei 1952.

Deze bladen zijn in de Mijnstreek bij wijze van propaganda-materiaal verspreid.

Indien er iets zou instaan, dat voor mij van belang kan zijn, verzoek ik U mij daarmede in kennis te stellen.

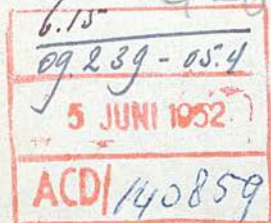
Heerlen, 4 Juni 1952.

CVV I

I.D Heerlen uit. geen belang voor hem
CVV I 9/6.52 jr

AAN: H B
VAN: B IX.

Betreft: Hongaars reclame pamflet.

Schutblad is vernieuwd of
Hierbij doe ik U toekomen een in het Duits
gesteld pamflet over het Hongaarse vijfja-
renplan:

's-Gravenhage, 30 Mei 1952.

5.

Das ungarische Volk arbeitet seit dem 1. Januar 1950 an der Verwirklichung des Fünfjahresplanes, der berufen ist, Industrie und Landwirtschaft des Landes zu entwickeln und sein Kulturniveau zu heben. Dieser Plan hat der Bevölkerung Ungarns gewaltige Ziele gesteckt: im Vergleich zum Jahre 1949 eine Erhöhung der industriellen Produktion um 86·4%, der landwirtschaftlichen Produktion um 42·2%, und des Lebensstandards um 35%.

Schon die Ergebnisse des ersten Jahres haben bewiesen, dass die Ziele, die vielen allzu gross schienen, überboten werden können. Kaum ein Jahr nach der Inangriffnahme des Fünfjahresplanes wurde es möglich, die Zielsetzungen zu steigern.

Der erhöhte Fünfjahresplan steigert die Produktion der Fabrikindustrie auf mehr als das Dreifache und die Produktion der Schwerindustrie auf nahezu das Vierfache des Standes von 1949. Unter den neuen Fabriken finden sich Schöpfungen von gewaltigen Ausmassen: wie das Donau-Eisenwerk und das Kraftwerk von Inota.

Der Plan sichert aber auch der ungarischen Landwirtschaft einen bedeutenden Aufschwung. Zehntausende neuer Maschinen erleichtern dem ungarischen Bauern die Arbeit und steigern den Bodenertrag.

Der Fünfjahresplan bedeutet für das ungarische Volk mehr Lebensmittel, Bekleidungsartikel, kulturelle Möglichkeiten, Wohnungen, Arbeitsstätten und eine bessere gesundheitliche Betreuung: in fünf Jahren hebt sich der Lebensstandard der Werktätigen um 50%, und vermehrt sich die Zahl der Beschäftigten um 650.000.

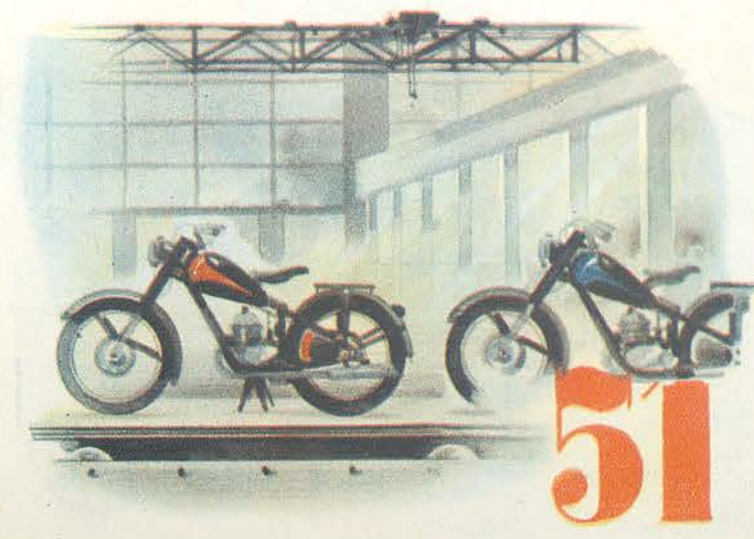
Das ungarische Volk baut im Rahmen des Fünfjahresplanes an Stelle des alten ein neues Land auf: das Land des Eisens und des Stahls, das Land der Maschinen, das Land einer hochentwickelten Industrie und Landwirtschaft, dessen Bewohner ein Leben führen, das mit jedem Tage schöner, reicher und kultivierter wird. Die nun folgenden Angaben berichten von der Entwicklung, die im Rahmen des Planes von Woche zu Woche, von Monat zu Monat vor sich geht.

120 neue Zweizimmerwohnungen mit Balkon, Küche, Badezimmer, fliessendem Kalt- und Warmwasser werden täglich für die Werktätigen gebaut.

Möbeleinrichtungen für 352 moderne Wohnzimmer werden täglich hergestellt um die Wohnungen der Werktätigen behaglicher zu machen.

51 Motorräder werden täglich erzeugt, zu Preisen, die für die Werktätigen erschwinglich und in 24 Monatsraten zahlbar sind.

18 Traktoren werden täglich hergestellt, die ihre schwere Arbeit erleichtern.

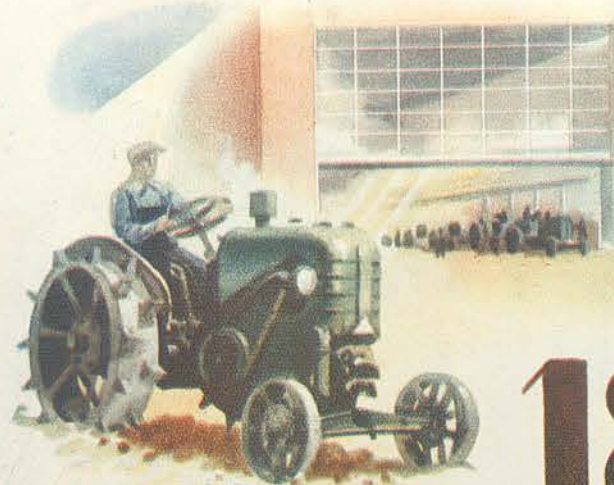
52

werden täglich
behaglicher zu

51

51 Motorräder werden täglich erzeugt, zu Preisen, die für die
Werkstätigen erschwinglich und in 24 Monatsraten zahlbar sind.

18

18 Traktoren werden täglich hergestellt, die den werktätigen Bauern
ihre schwere Arbeit erleichtern.

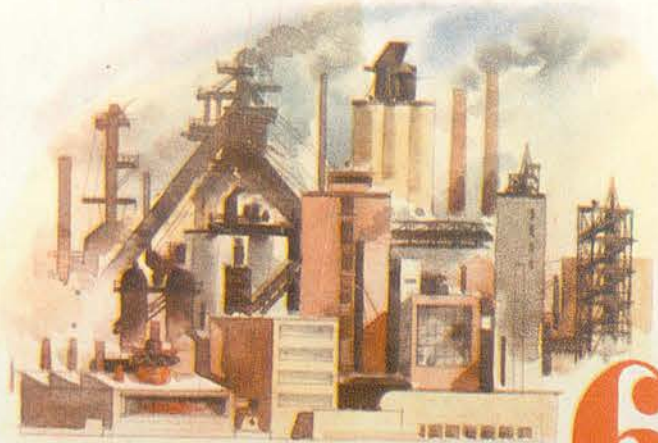

346

Allein in der Industrie werden täglich 346 neue Arbeitsplätze
geschaffen.

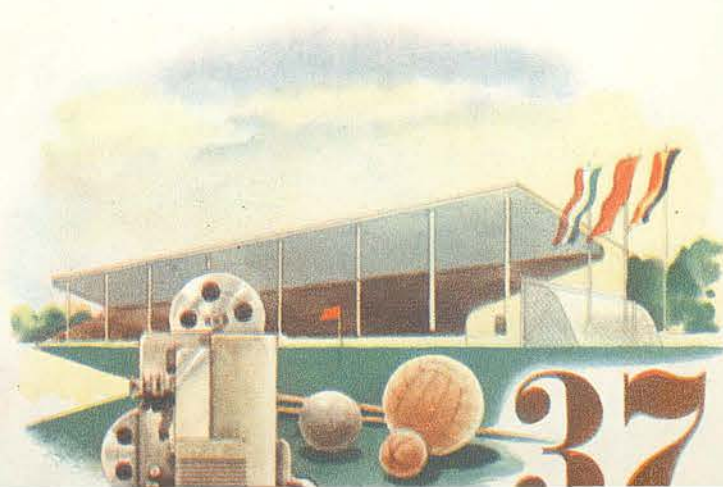
DER MODIFIZIERTE FÜNFJAHRPLAN UNGARNS
VERWIRKLICHT MONATLICH:

6

4 1/2

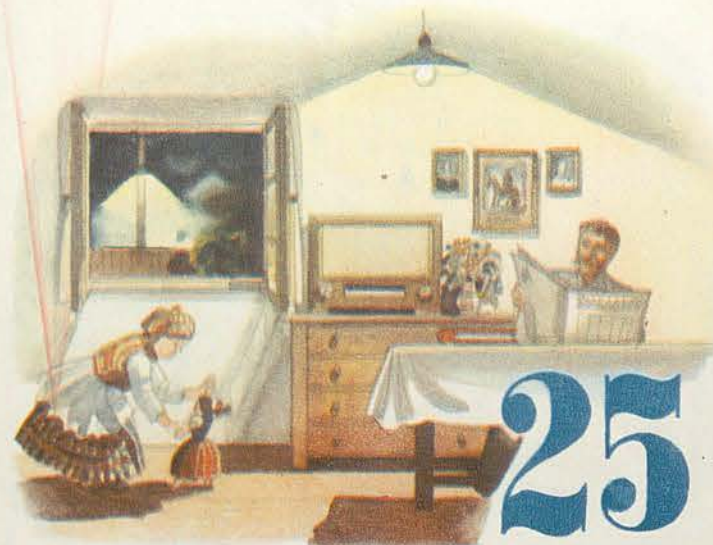
37

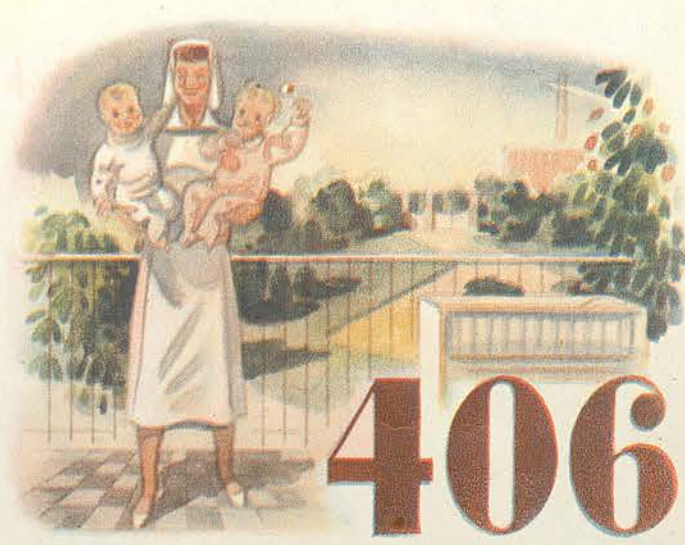
25

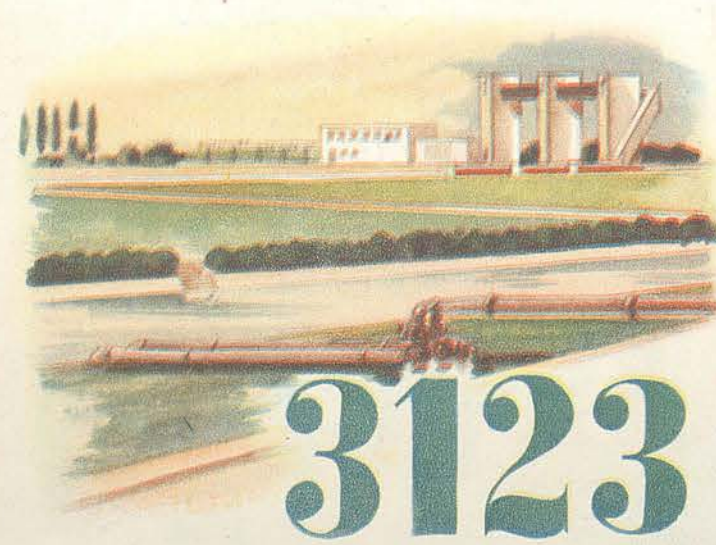
ortplätze und Kulturhäuser
inheit zu Sport, Zerstreuung

Jeden Monat flammt in 25 weiteren Gemeinden das elektrische
Licht auf: am Ende des Fünfjahrplanes gibt es in jedem ungarischen
Dorf Strom, Radio, Telefon und Kino.

Jeden Monat werden in den Krippen und den Tagesheimen 406
weitere Plätze eingerichtet.

3123 Hektar Boden werden monatlich durch Bewässerung und Boden-
verbesserung fruchtbar gemacht.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
(Slechts bij definitieve opberging invullen)
~~O N A F G E D A A N~~

CO 136588

2. OD 1950

namer 08

Bladen naar Pe B.

Afd/Sect. CVV I Dat. 20/4/52 Par. 4

Achtereenvolgens aan: C

Achtereenvolgens aan: C

Verantw. voor }
Adm. afdoening }

H. ACD, namens deze
Dat: 22/4/52 B

Interne aanwijzingen ACD IN

ACD/4e

Dat. 25/52 Par. dy

Afd. Sectie

BEHANDELING

Afz./Par. Dat.

C

10

Acad. 20/4

ore 25/4

CVV

1/5

CVV 28/4

CVV Spil incl. stuk afdoen

20/4

CVV 20/4

Op

10.5.51

doorgegeven
int. gevraagd
gerappeteerd

aan

Spil

bij nr

10.5.51/1424 (136588 d.d. 7.5.52)

KEB, 12.5.51

par

OK

70 Sectie

BEHANDELING

Afz. Par. Dat.

Van B

aan buiging bij een rechte verbinding

8 15-1-

2 zijlagen gelicht. PeB 16/5 A

N.290

11.4.52.

09.239
05.23
18 APR 1952
ACD/136588

09.239
05.23

GP KAART
ACD/ 40
DAT: 25.4.52
PAR: 25

Hierbij 2 exemplaren "Berichten van de Hongaarse Volksdemocratie" verzonden uit Budapest en resp. ontvangen door de Hongaren Anton CUKOR en Bagi MIHALI beide wonende te Eindhoven (Belgie). Uit ingewonnen informatie is niet kunnen blijken, dat aan de H.t.l. in 4-Limburg wonende Hongaren deze bladen eveneens zijn toegezonden.

63/1

Afd. no. 581-pol. geheim.
Kab.

Doorgezonden aan Hoofd BVD te 's-Hage.
16-4-1952, no. 63.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ON~~ AFGEDAAN

voegen in OD
Houaarse Propaganda
boekje naar Pe B.
opl.

Afd./Sect.: C.V.V. I Dat.: 24/10.51 Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1. C.V.V. 19/10/51 p
2. Rapport gemaakt, C.V.V. I 23/10.51 p - C.V.V. II.

3. C.V.V. I
C.V.V. I t.k.n. per 6.11.51

4. B. 1/11/51

5. B. 1/11/51

9.11.51

c. B. III
14.11.51

Het boekje gerin B. 9/11/51

6. P. B. - non berging bylage
in vorm aan C.V.

Pe B. boekje gelicht 29/11 An.

Rapport van C.-

6.151.161
05.85-09.239
6.15
09.239-05.4

06.322.1
09.239-05.25
24 OCT 1951
ACD/121301

Betr.: Toezending Hongaarse leerboekjes.-

Naar aanleiding van het schrijven genoemd in ACD 120701 werd mij van betrouwbare zijde medegedeeld, dat voor de oorlog ook aan de in het buitenland verblijvende Hongaren dergelijke leesboekjes voor kinderen werden toegezonden. Zij werden toen en worden ook thans uitgegeven door de "Wereldbond van Hongaren" te Boedapest.

Dit is een organisatie, die onder de in het buitenland levende Hongaren de band met Hongarije levendig wil houden.

Werd voor de oorlog voor de toen bestaande Hongaarse Regering propaganda gemaakt, momenteel zijn deze boekjes uitsluitend bestemd om de ideeën van het huidige regiem in Hongarije de jeugd in te prenten.

Vermoedelijk worden deze boekjes via de Hongaarse Legatie op de uitgeverij Pegasus verspreid.

Pegasus zou veel propaganda-materiaal van de Hongaarse communistische partij ontvangen.

CVV I

24 October 1951.

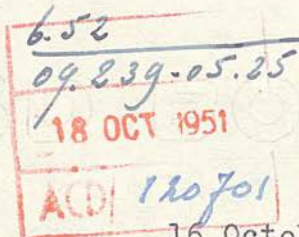
No. 69s-51

=====

Betreft: Hongaarse aangelegenheden.

DIENSTGEHEIM.

Bijlage: 1.

16 October 1951.

Hierbij wordt U, om te behouden, om informatieve wille toegezonden "Ons eerste leerboek", zoals dit thans op de Hongaarse scholen in gebruik is.

Het boekwerkje werd van een Hongaarse relatie ontvangen.

=====

No. 13. |

F2.

UITTREKSEL

Uit: PD 13570

Voor: OD MSD

o.a.v.: C.V.V.I.

Dat.: 20 hg - 51

Par.: 238

VERTROUWELIJK.

Verbinding No. 72.

Litt.G.no. 402/51.

Betreft: Mevrouw E. Burgler-Jeszö.

11 OCT 1951

A 120298

Ik moge Uwe aandacht vestigen op Mevr. E. Burgler-Jeszö, lerares in de Hongaarse taal en letterkunde, beëdigd vertaalster, wonende te Geleen, Markt no. 58, die zich hier ter plaatse tracht op te dringen aan Hongaren. Haar echtgenoot is werkzaam als stationchef der Nederlandse Spoorwegen te Geleen.

Mevrouw Burgler-Jeszö drong zich, alhoewel zij door haar huwelijk de Nederlandse nationaliteit had verworven, in bij de hier wonende Hongaren als tegenstandster van het huidige regiem in Hongarije.

Langzamerhand werd het echter duidelijk, dat deze vrouw niet was, zoals zij zich voordeed en wellicht agente was van de communistische Hongaarse regering.

Reeds in 1949 verklaarde de te Nieuwenhagen overleden Hongaarse bisschop Mgr. Knebel: "Deze vrouw maakt op mij een onprettige indruk. Ze lijkt wel een publieke vrouw", welke opmerking blijkbaar het gevolg was van haar opdringerige houding.

Op Pasen 1950 verklaarde zij te Heerlerheide, alwaar een H. Mis speciaal voor de Hongaren werd opgedragen: "Ik kom naar de Hongaarse H. Mis, doch er zijn nog meer atheïsten hier". Zij trok toen rond in het gezelschap van een Hongaarse zangeres, welke inmiddels in België gehuwd is. In die dagen waarschuwde de Hongaarse priester Zringrie, thans in Canada werkzaam, alle Hongaren, die van goede wille waren, voor deze vrouw.

In October 1950 richtte de Hongaarse regering een oproep tot alle in het buitenland verblijvende Hongaren om naar Hongarije terug te keren, waarbij straffeloosheid werd verzekerd. Betrokkene bracht deze boodschap namens het Hongaarse Gezantschap te 's-Gravenhage over aan de alhier gevestigde Hongaarse vereniging. Zij bood daarbij aan om bemiddeling tussen het Gezantschap en de hier wonende Hongaren op te treden.

In de algemene vergadering van de Hongaarse St. Barbaravereniging, gehouden op 11 Februari 1951, werd zij staande de vergadering door een vrouw ervan beschuldigd communiste te zijn. Haar enige verweer was: Het gepraat over mij begint een schandaal te worden. Verder toonde zij geen reactie. Na deze vergadering verzocht zij aan een Hongaars priester, die echter onbekend wenst te blijven, haar stof te verschaffen over de R.K. Kerk in Hongarije, omdat zij van plan was lezingen te gaan houden. Desgevraagd verklaarde zij letterlijk: "Ik zal mij bezighouden met de Hongaarse letterkundigen. Ik zal geen politieke propaganda voeren".

Enige tijd geleden ontvingen enkele oude Hongaarse vrouwen, die zij te Geleen was gaan bezoeken, van haar Hongaarse kranten t.w.: Szabad Szó ('t Vrije Woord) van 24 Juni 1951, uitgave van de Nationale Boerenpartij;

Nepszava (Stem van het volk), uitgave van de communistische partij in Hongarije, daarvoor behorend tot de socialistische richting;

Magyar Menzset (Dagblad), te beschouwen als een communistisch blad, dat onder leiding staat van Stefan Balok, een afgefallen R.K. priester en Parzogi Gyögy, een gedoopte jood.

Deze lectuur is thans in handen van bovenbedoelde niet met name genoemde priester. Betrokkene doet pogingen om deze kranten weer in handen te krijgen, want zij voelt wel aan, dat men daaruit afleidt, dat zij voor de Hongaarse regering werkt. Bedoelde priester weigert echter deze kranten af te geven.

Het niet vermelden van diens naam houdt verband met het feit, dat hij op last van zijn oversten zich uitsluitend op zuiver godsdienstig en cultureel terrein mag bezighouden en zich in geen geval met politiek mag bemoeien.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

O.D. aanleggen t.k.u.

"Hongaarse propaganda"

oplosser

Afd./Sect.: C.V.U.T. Dat.: 29/9.51 Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

~~1/40~~ 29/9/51 /- Ge. Pae 29/9

1/ C.V.W. 29/9.51 fgen, zie m.b. ACD.

3/ H.E.W. 3/10 3/10
B. t.k.u.
K.B.

4/ K.B. gelineer 4/10/51

5/ B III 9/10 51

H.B. Een derer dagen zonden mij een bericht aan O.K.W. over comm. invloed op de scholen. Het Amsterdamse bericht zou ik ook aan O.K.W. willen doorgeven, hoewel dit meer op het koppel van O. ligt. Chieft echter geen actie genomen. Het Brit. Zghen zou hiervoor belangstelling kunnen hebben, evenals K.A.H. en B.I. 17.10.51

B.II. B.I. Konden we afschep 1/ fotocopie maken hebben voor we het bericht uitreiden 24-10-51 B.II

B III^d / Is het ook mogelijk brief, e.g. foto-copie daarvan
te leveren? Konden we de boekjes
ontvangen? Datum brief? B III 26.10.51

16/8.51

B III^c 31. oktober '51, Brief aan A'dam uit.
Brief aan A'dam uit. B III d 29.10.51

ACD 40 31.10.51

CVV. Rie 12020 / antwoord op vraag van B J 8/11/51

B IIIe

Ik heb een nota gemaakt over deze
kong. prop. boekjes voor kinderen. Hier is
echter nog een CO over, waarin go'n boekjes
zijn.

CVV I 12/11.51

B IIIe

13.11.51

B IIIe Ik nam op 14/11.51 kennis van de inhoud
van CO 120201 (bedoeld C dit?) doch dat
betreft niet "zo'n boekje" doch een ander
als het bij dit CO geroepde. Er is blijkbaar
ook binnen B IIIe) nogal lang
elkaar geniet.

B III d 14/11.51

Stuur. C werkt hier blijkbaar zelf aan, dus
geen andere B III^eische.

B III 18.11.51

CVV. Kunnen deze stukken gebruikt worden?

ACD fa, zie afdoening.

CVV I 6/12.51

Van B voor verging bij. gaarna
Retour Kante. Verz.

act/cont.

Ry lepen schied. ATR-B 27/12.51

act/cont. 12/12/51

No. 69n-51

=====

Betreft: Hongaarse aangelegenheden.

Uw brief: 118902 dd.31.10.51.

VERTROUWELIJK.

Bijlagen: 3.

09.239 09.239
05.4-09.1 05.25

7 NOV 1951

ACD/122260

5 November 1951.

ai'du
Naar aanleiding van Uw bovenaangehaald schrijven, wordt U hierbij, om te behouden, toegezonden een exemplaar van het boekje, als genoemd in dezerzijds bericht onder gelijk nummer dd. 20.9.1951. Zoals U moge blijken is dit geen Hongaars schoolboekje, doch een in het Nederlands gesteld (propaganda)boekje over "Het Nieuwe Hongarije". Over aantallen e.d. werden dezerzijds nog geen inlichtingen ontvangen.

Aan Uw verzoek om een fotocopie van de brief van de Hongaarse Wereldbond, kan helaas niet worden voldaan. Deze brief was nl. reeds in het ongereede geraakt toen de betrokken mededeling deze dienst bereikte.

Mede te Uwen gerieve gaan hierbij nog enige bijlagen, naar de inhoud waarvan korthedshalve moge worden verwezen.

=====

No. 13.

F2.

n.a.v. schr. van Amsterdam 118902 z.Co

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBEOKT

's-Gravenhage, 31 October 1951

No.: B 118902

Ontv. bew.

Rappel

Antwoord :

V e r t r o u w e l i j k

Ond.: Hongaarse aangelegenheden

IIId/h 3

Onder dankzegging voor de gegevens mij verstrekt hij Uw
schrijven van 20 September j.l. no. 69n -51 moge ik U verzoeken
mij zo mogelijk in het bezit te doen stellen van een foto-copie
van de door de Hongaarse Wereldbond verzonden brief.

Gaarne ontvang ik bericht of bedoelde schoolboekjes wellicht
inmiddels in Nederland werden ontvangen.

Aan. de Heer
Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie
te
A m s t e r d a m.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

No. 69n-51

=====

H. den

Betreft: Hongaarse aangelegenheden.

VERTROUWELIJK.

20 September 1951. *1189p2*

Een Hongaars, dezerzijds meermalen benut, contact deelt mede dat hij een brief ontvangen heeft van de chef der Culturele Afdeling van de Hongaarse Wereldbond te Budapest, met het verzoek om adressen op te geven van in Nederland wonende Hongaren, die kinderen hebben, teneinde aan deze kinderen Hongaarse schoolboekjes toe te zenden. Voorts werd in dit schrijven, dat op 16 Augustus 1951 is gedateerd, verzocht iets mede te delen omtrent de in Nederland wonende Hongaren.

Dezerzijds bestaat geen aanleiding het bovenstaande bericht als onbetrouwbaar of weinig betrouwbaar te kwalificeren.

=====

No. 13. *f*

F3.

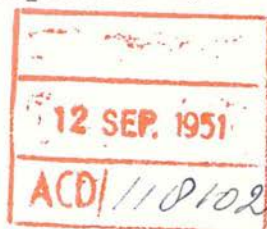
06.322.1
09.239 - 05.23

Verb. 63.

11 September 1951.

Afd.Kab.No.581-pol-Geheim

betreffende: Hongaarse lectuur.

Hierbij doe ik UHoogedelgestrenge
enige tijdschriften toekomen, welke
door het Hongaarse Gezantschap te 's-Gra-
venhage aan in Nederland wonende Hongaren
werden toegezonden.

Verb.-63.

P.G. den Bosch

*tijdschriften
bij P & B*

PROCUREUR - GENERAAL
FGD. DIRECTEUR VAN POLITIE
TE 'S-HERTOGENBOSCH

08.16
09.23-09.293

09.239
05.23-09.293.

- 8 APR. 1951

ACD/ 115547

'S-HERTOGENBOSCH, 7 Augustus 1951.

Afd. No. 692-pol.

Kab. Bijl. 1.

Betreffende: Ertesito.

OP KAART
ACD/ 48
DAT: 26-9-51
PAR: 28

*Schutblad is
Vernietigd
GEHEIM.*

Ter beschikking doorgezonden
aan Hoofd Binnenlandse Veiligheids-
dienst, Javastraat 68 te 's-Graven-
hage.

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

E. Speyart van Woerden.

*Comm. blad voor in
België verblijvende Hongaren.*